

**Az IVSZ javaslatai a digitális felnőttképzés
fejlesztésére a gazdaság revitalizálása érdekében**

v2.0

2020. május 15.

Tartalom

Tartalom	2
1. Vezetői összefoglaló	3
2. Bevezetés	5
3. Az IVSZ javaslatai.....	7
3.1. Képzések megszervezése, lebonyolítása és elszámolása	7
3.2. Képzéseken való részvétel támogatása	9
3.3. A hátrányos helyzetűek bevonása	11
3.4. Tanuló Magyarország Program.....	12
3.5. A képzések eredményessége és hatékonysága	12
3.6. Forrásigény	13
4. További javaslatok	14

1. Vezetői összefoglaló

- 1.) Magyarországon a **munkaerőpiac dinamizmusát jelentősen gátolja**, hogy mind a munkavállalók digitális kompetenciáit, mind a felnőttképzésben való részvételi arányt tekintve a sereghajtók között vagyunk az EU-ban és az OECD-ben.
- 2.) A digitális platformon megvalósuló felnőttképzés minél szélesebb körű lehetővé és elérhetővé tétele ezért az utóbbi hetekben kibontakozó **válsághelyzet nélkül is indokolt lett volna**, de a COVID-19 járvány miatt **kritikus fontosságúvá vált**.
- 3.) A kormányzat a 70/2020. (III. 26.) Kormányrendelettel **elhárította** a digitális platformon, távoktatás formájában nyújtott felnőttképzés útjában álló **legfontosabb adminisztratív akadályokat**.
- 4.) Ahhoz azonban, hogy a digitális **felnőttképzés jelentős mértékben hozzájárulhasson** a gazdaság revitalizálásához, szükséges
 - olyan **ösztönzők és támogatások** bevezetése, amelyek lebontják a felnőttképzésben való részvétel kognitív és anyagi természetű korlátait;
 - a **digitális kompetencia hatékony és tömeges fejlesztése** a munkavállalók körében;
 - olyan **képzési módszertanok és eLearning megoldások** fejlesztése, amelyek mérhetővé teszik a képzési folyamat eredményességét;
 - olyan **ellenőrző mechanizmusok és tanúsítványok** bevezetése, amelyek kielégítő módon dokumentálják a képzések eredményes elvégzését.
- 5.) Annak érdekében, hogy a gazdasági kilábaláshoz a felnőttképzési programok minél nagyobb mértékben hozzájárulhassanak, az **IVSZ Oktatási munkacsoportja a jelen dokumentumban foglalja össze javaslatait**.
- 6.) **A képzések megszervezése, lebonyolítása és elszámolása** terén:
 - a **rendelet hatályának kiterjesztése** a válság előtt elkezdett képzésekre;
 - a képzések körültekintő **kiválasztása és minőségbiztosítása**;
 - **bevált módszertanok és eszközök alkalmazása** (LMS, LCMS, TLA, xAPI);
 - a **képzések dokumentálása** (képzési dokumentáció, LMS, API használata);
 - **elektronikus ügyintézés** az igazolások beszerzésére tanúsítványok kiadására;
- 7.) **A képzéseken való részvétel támogatása** érdekében:
 - **képzési voucher munkaadóknak és munkavállalóknak**;
 - **képzők közvetlen támogatása** (a képzések árának csökkentése érdekében);
 - **szakképzési hozzájárulás** saját dolgozók képzésére való felhasználhatósága;
 - a **támogatások feltételeként** folyamatos tutori és mentori támogatás, szabványos eLearning keretrendszert és digitális tananyag biztosítása.
- 8.) **A hátrányos helyzetűek bevonása** érdekében:
 - a képzési lehetőségek **elérhetővé tétele**;
 - a képzésbe való belépéshez szükséges **tárgyi feltételek biztosítása**;

- **DiákHitel, illetve kamatmentes hitel** elérhetőségének biztosítása;
- a képzés kiválasztását és a belépést támogató **mentorálás** biztosítása.

9.) A **képzések iránti nyitottság növelése** érdekében: „**Tanuló Magyarország**” program, melynek célja

- a felnőttképzés hazai részvételi arányának megduplázása;
- az **egész életen át tartó tanulás** (Life Long Learning) fontosságának hangsúlyozása, akár mozgalommá szélesítése;
- munkaerőpiaci változások **társadalmi érzékenyítése**;
- **digitális kompetencia** hatékony fejlesztésére alkalmas tömeges programok;

10.) A **képzések eredményessége és hatékonysága** érdekében

- munkaerőpiaci és képzési **monitoring és előrejelző rendszer** létrehozása;
- a képzések munkaerőpiaci eredményességét mérő **indikátorrendszer**;
- a megszerzett **kompetenciák validálási és tanúsítási rendszere**;
- a képzési és munkaerőpiaci adatok elérhetővé tétele, a felnőttképző **intézmények nyilvántartásának visszaállítása**;
- az **egyéni képzési számla** bevezetésének vizsgálata;

11.) Becslésünk szerint **250-500 ezer aktív korú ember képzésére**, továbbképzésére és kompetencia-fejlesztésére lenne szükség.

12.) Ennek **költsége akár 500 milliárd forint** is lehet, ám az összeg mintegy fele rendelkezésre áll a **GINOP források** között. A fennmaradó összeget a **gazdaságvédelmi alap** terhére lehetne biztosítani.

13.) Hosszabb távon a magyarországi felnőttképzési piac megújításához elengedhetetlennek tartjuk a Magyarország **Digitális Oktatási Stratégiájában** (DOS) és a **Digitális Munkaerő Programban** (DMP) megfogalmazott intézkedések gyors és hatékony végrehajtását.

2. Bevezetés

A COVID19 vírusjárvány elleni védekezés keretében bevezetett intézkedések elkerülhetetlenül a gazdasági teljesítmény visszaesését okozzák. A termelésből kivont, gyakran munkájukat is elvesztő emberek fogyasztás-kiesése tovább gyengíti a keresleti oldalt. A válság gyakorlatilag minden ágazatot érintő következménye a hagyományos felnőttképzési formák ellehetetlenülése.

A felnőttképzés leállása nemcsak az egyes ágazatokat sújtja: nemzetgazdasági szinten is drámai következménye lehet, hiszen a munkavállalók képzése éppen a munkaerőpiac dinamizmusát volna hivatott biztosítani, amely a gazdasági válsághelyzetben a kiútkeresés legfontosabb eszköze lehet.

A felnőttképzésben való részvételi arány az EU-ban Magyarországon az egyik legalacsonyabb, de az OECD országok között is a sereghajtók között vagyunk. Ugyan a közmunkásoknak kötelezővé tett, illetve a GINOP-ból finanszírozott, tömeges képzésekkel a lemaradás valamelyest mérséklődött, de ezen képzések munkaerőpiaci relevanciája kérdéses.

Az alacsony részvétel részben a munkaerőpiaci igények változásait nem követő felnőttképzési szabályozás, részben a tudás és tanulás presztízsének alacsony szintje miatt alakult ki. A gazdaság teljesítőképességének nem csupán a növelése, hanem a szinten tartása is jelentős képzési beruházást igényel, hiszen a beszállítói láncokban a versenyképesség megőrzése a folyamatos technológiai és pedagógiai módszertani fejlesztésen és így az egyre magasabb tudásra épülő, bővülő hozzáadott értéken alapul. Különösen igaz lesz ez a vírus okozta gazdasági válsághelyzetből való kilábalás során, amelyben az ellátásbiztonság, a minőség követelménye fontosabbá válik az olcsóságnál, ezért várhatóan több beruházás csak akkor települ Magyarországra, ha kiemelkedő tudástöbbletet is tudunk kínálni.

A digitális gazdaság szereplőinek szakmai szervezeteként az Informatikai Vállalkozások Szövetsége (IVSZ) már a válságot megelőzően is szorgalmazta a digitális platformon megvalósuló felnőttképzés minél szélesebb körű lehetővé tételét, ami a jelen körülmények között kritikus fontosságúvá vált, hiszen a távoktatás formájában megvalósuló felnőttképzés

- a termelésből kieső munkavállalók számára olyan hasznos elfoglaltságot jelent, amelynek révén a válság végeztével magasabb termelékenységet eredményező technológiák felhasználására is képessé válnak;
- lehetővé teszi a magyar munkaerő az elmúlt évtizedekben elmulasztott fejlesztését: az alacsony munkanélküliség miatt sem a munkáltatók, sem a munkavállalók nem voltak motiváltak képzések indítására, illetve a képzéseken való részvételre;
- hozzájárul a hazai termelés fenntartásához, hiszen a gyártásból kieső munkavállalók képzésének felpörgetésével rövid távon a képzési piac élénkülése, hosszabb távon pedig a munkaerőpiac versenyképessége növekszik.

Az IVSZ ezért örömmel üdvözli, hogy a kormányzat a 70/2020. (III. 26.) Kormányrendelettel¹ elhárította a digitális platformon, távoktatás formájában nyújtott felnőttképzés útjában álló

¹ <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2000070.kor>

legfontosabb adminisztratív akadályokat, így a felnőttképzés digitális távoktatás formájában kifejezheti a fentiekben bemutatott többszörösen pozitív hatását. Mindehhez azonban további lépések is szükségesek:

- a **rendelet hatályának kiterjesztése** a válságidőszakon túlra – hiszen a munkaerőpiacon csak ekkor válik majd láthatóvá, hogy mekkora károkat okozott a gazdaság részleges leállása;
- olyan **ösztönzők és támogatások** bevezetése, amelyek alkalmasak a felnőttképzésben való részvétellel kapcsolatos kognitív és anyagi természetű korlátok lebontására;
- a **digitális kompetencia hatékony és tömeges fejlesztése** a munkavállalók körében, hogy a digitális eszközök és platformok ismeretének hiánya ne jelentse a képzésben való részvétel akadályát;
- olyan **képzési módszertanok és eLearning megoldások** fejlesztése és szigorú minőségbiztosítás mellett történő bevezetése, amelyek hosszú távon is mérhetővé teszik a képzési folyamat eredményességét;
- olyan **ellenőrző mechanizmusok és tanúsítványok** bevezetése, amelyek a lehető legkisebb adminisztrációs terhet róják a képzési folyamat szereplőire, ugyanakkor kielégítő módon dokumentálják a képzések eredményes elvégzését;
- olyan információs rendszer és tanácsadási szolgáltatás létrehozása, amely segíti a megfelelő képzés megtalálását és az abba való beiskolázást.

3. Az IVSZ javaslatai

Annak érdekében, hogy a gazdasági kilábaláshoz a felnőttképzési programok minél nagyobb mértékben hozzájárulhassanak, a Kormány felnőttképzési programok digitalizációjával kapcsolatos rendeletének végrehajtásával kapcsolatban az IVSZ az alábbi javaslatokat teszi.

3.1. Képzések megszervezése, lebonyolítása és elszámolása

- **a rendelet hatályának kiterjesztése:** a szabályozási módosítást javasoljuk kiterjeszteni a veszélyhelyzet ideje előtt vagy alatt elkezdett, és/vagy a veszélyhelyzet alatt vagy azt követően befejeződő képzésekre is (jelenleg a rendelet csak a járványügyi vészhelyzet idejére vonatkozik), illetve a veszélyhelyzet elmúltával is biztosítani kell a teljesen online képzések szervezését és támogathatóságát;
- a képzések kiválasztása, minőségbiztosítása:
 - az érintett képzések az ITM által meghatározott ágazatokhoz, szakmákhoz, illetve kompetencia területekhez kell, hogy kapcsolódjanak;
 - a képzések kiválasztását és folyamatos minőségbiztosítását az adott ágazat meghatározott szakmai szervezeteiből és az ITM szakértőiből álló testület végzi;
 - a kiválasztás és minőségbiztosítás a munkavállalók és a munkaadók visszajelzésére is kell, hogy támaszkodjon;
 - közzé kell tenni az adott képzés elvégzését követően elhelyezkedettek számát és a képzést elvégzettekhez viszonyított arányát és bruttó átlagbérét;
 - a képzési információs rendszert az ITM valamely munkaügyi háttérintézményéhez kell telepíteni, de a megjelenítendő információk körének meghatározásába be kell vonni az ágazati érdekképviselői szervezeteket;
 - létre kell hozni a digitális taneszközök, tananyagok minősítési rendszerét a felnőttképzésben is, nyílt, átlátható testületi, szakértői működéssel, minősített taneszközök, tananyagok publikus adatbázisával,
- **bevált módszertanok és eszközök alkalmazása:** előremutató, hogy a képzések távoktatás formájában, digitális képzésként szervezhetőek meg, de ennek módszerét részletesen meg kell határozni az elvárt eredmény érdekében:
 - nem elégséges a képzések elektronikus kommunikációs csatornákra terelése (telefon, e-mail, video chat), mivel ezeken nem nyomon követhető a képzési folyamat;
 - a fenti kommunikációs lehetőségek használata mellett javasoljuk, hogy a digitális képzések alap eszközei kizárólag az eLearning alapú képzési keretrendszerek legyenek (pl.: Learning Management Systems: LMS; vagy Learning Content Management Systems: LCMS; illetve a nyílt képzési szabványra épülő Training & Learning Architecture (TLA) / Experience API (xAPI) alapú szabványos keretrendszerek; illetve az alapfunkcionalitást

biztosító, de nem szabványos keretrendszerek), amelyekben biztosított minimálisan:

- a kurzusok/tananyagok ellenőrizhető létrehozása/lejátszása;
- a képzésben résztvevők adminisztrálása, kurzushoz, tananyaghoz rendelése;
- a teljes tanulási folyamat nyomon követése minimum a következő információkkal:
 - a képzés megkezdése/befejezése,
 - a tanulással eltöltött időtartam,
 - a tanulási előrehaladás nyomon követése,
 - a bemeneti teszt, a gyakorlótesztek és vizsgateszt eredményének eltárolása.
- Más korlátozást viszont nem javasolunk, mivel visszafogná az elektronikus képzési piac innovációs és piaci potenciálját.
- **a képzések dokumentálása:**
 - meg kell határozni az elvárt képzési dokumentációt; ◦ támogatni kell, hogy a szabványoknak megfelelően lehetőleg minél több eLearning alapú képzési menedzsment keretrendszer, így elvárhatók lesznek a következők:
 - az elektronikus képzés lebonyolítását csak olyan eLearning alapú keretrendszerekkel lehessen biztosítani, amelyek képesek a képzési adminisztráció kapcsán az előírt adatszolgáltatásra, amely adatszolgáltatás szintén egy nyílt ITM által közzétett API-n keresztül megvalósítható;
 - nyílt szabványú elektronikus dokumentálást kell elvárni a képzettek előrehaladásának, a kimeneti teljesítmények követésének és a teljesített képzési modulok igazolásának rögzítésére;
 - biztosítani kell teljeskörűen az elektronikus ügyintézés lehetőségét a képzésekhez szükséges igazolások beszerzésére és a kiadott tanúsítványok kiadására, átvételére is (OpenBadge);
 - a jelenleg több területen előírt kép- és hangfelvételek adatvédelmi kérdéseket vetnek fel, és elvárásuk életszerűen nem teljesíthető, ezek egységesítése és az elektronikus aláírás alkalmazása javasolt;
 - a 393/2013. Kormányrendelet 24.§ (4)-ben előírt, legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírás feltétel könnyítése a képzési dokumentáció esetében.

3.2. Képzéseken való részvétel támogatása

A tapasztalatok szerint gazdasági válság és növekvő munkanélküliség idején visszaesik a felnőttképzésben való részvételi hajlandóság, mivel csökken a kockázatvállalási képesség és legfeljebb az otthoni, hobbi jellegű tanfolyamokra marad igény. Ilyen körülmények között képzési célokra sem a munkavállalók, sem a munkáltatók nem vesznek fel hitelt, és – éppen a magas kockázat miatt - a hitelintézetek sem szívesen hiteleznek képzéseket.

Mivel az új 70/2020 Korm. rendeletnek megfelelő távolléti és távoktatásos képzések korábban csak nagyon korlátozottan kaphattak állami elismerést (és így támogatást), az ilyen képzések esetében sem az engedélyeztetés, sem a nyilvántartás nem teljeskörű. Ezért az ilyen képzések elvégzése, nyomonkövetése, minőségbiztosítása nagyon nehéz, szinte csak önbevallásos módon valósulhat meg. (Az OSAP nyilvántartásba is kizárólag a felnőttképzésnek minősíthető képzések kerülnek rögzítésre, így a vállalati belső képzések, illetve egyéb a felnőttképzés jelenlegi állami definíciójának nem megfelelő képzések egy jelentős része eleve nem kerül bele.)

További szempont, hogy a nemzetközi tapasztalatok alapján a teljesen online, személyes támogatás nélküli képzések esetében a lemorzsolódás 90% fölötti – amihez az ilyen képzések 10 és 40 dollár közötti ára is igazodik; az akkreditáció és az állami elismerés hiánya miatt ezekről a képzésekről nincs megbízható adatszolgáltatás.

Annak érdekében, hogy a távoktatási formában megvalósuló felnőttképzésben minél több munkavállaló vegyen részt, és ebben sem kognitív, sem anyagi természetű korlátok ne akadályozzák, az IVSZ az alábbi javaslatokat ajánlja a döntéshozók figyelmébe:

- **Képzési támogatási voucher munkaadóknak:**
 - a vállalkozás támogatást kap, amennyiben vállalja, hogy a veszélyhelyzet végéig fenntartja a foglalkoztatást, a munkabér egy részére (50-80%)
 - a vállalkozás 100.000 és 500.000 Ft közötti értékű vouchert kap a munkavállaló számára biztosított képzések árának legfeljebb 75%-ának fedezeteként;
 - a vállalkozás az ITM által közzétett, az ágazati érdekképviseleti szervezetekkel együtt összeállított listáról választhatja ki a képzést a munkavállaló részére;
 - a 25% önerő finanszírozásáról a munkáltatónak megállapodást kell kötnie a munkavállalóval, amelyben a munkavállaló sikeres képzési részvétel esetén mentesül a visszafizetés terhe alól; (ellenkező esetben az összeg a munkabéréből levonhatóvá válik);
 - a munkáltató által megfizetett önrész után járulékot és egyéb adót nem kell fizetni;
 - az ilyen képzések esetén a voucher alapján a munkavállaló számára a vizsgadíj 50%-t elengedi a vizsgaközpont.

Ennek a támogatási módozatnak személyenként a teljes költsége kb. 800-1200 ezer Ft). Erre jó példa a TÁMOP-2.3.3.A-09/1 Munkahelymegőrző támogatás munkaidő-csökkentéssel és képzéssel kombinálva².

- **Képzési támogatás munkavállalóknak:**
 - a munkavállaló az eredeti alapbérének 80%-át kitevő támogatást kap, ha vállalja, hogy a veszélyhelyzet végéig fizetés nélküli szabadságra megy, és igénybe vesz legalább egy, az ITM által közzétett, az ágazati érdekképviselői szervezetekkel együtt összeállított listáról választott képzést,
 - a képzés igénybe vételéhez 100.000 és 500.000 Ft közötti vouchert kap, amiből a képzések árának legfeljebb 75%-át fedezheti,
 - a 25% önerőt a munkavállalónak kell befizetnie, amit részletekben törleszthet a képző felé a képzés végéig, és amit - a képzés sikeres elvégzése esetén - teljes egészében visszakap a képzőtől,
 - a visszakapott önrész után járulékot és egyéb adót nem kell fizetni, o az ilyen képzések esetén a voucher alapján a munkavállaló számára a vizsgadíj 50%-t elengedi a vizsgaközpont.

Ennek a támogatási módozatnak személyenként a teljes költsége kb. 800-1200 ezer Ft). Erre jó példa a ROP 3.4.2. „Régió-specifikus szakképzési és szakmai továbbképzési programok lebonyolítása” konstrukció³.

- **Képző szervezetek támogatása** (a képzések árának csökkentése érdekében) o a képző szervezetek meghatározott képzések 70/2020 Korm. rendeletnek megfelelő átalakítására kaphatnak támogatást, amennyiben vállalják, hogy az eredeti árlista szerinti képzési díjakat a képzettek felé 75%-kal csökkentik a támogatás terhére, illetve, sikeres teljesítés esetén további 20%-ot elengednek a képzési díjból, amely 20%⁴ a támogatás terhére szintén elszámolható,
- a képzések ITM által közzétett, az ágazati érdekképviselői szervezetekkel együtt összeállított listájára azok a képzések kerülhetnek fel, amelyek
 - vállalják az adatszolgáltatást és a fenti fizetési kondíciókat, illetve
 - az ITM által meghatározott ágazatokhoz, szakmákhoz, illetve kompetencia területekhez kapcsolódnak.

Ennek a támogatási módozatnak személyenként a teljes költsége 100.000 – 500.000 Ft között mozoghat a képzés eredeti árától függően.

Mindhárom célközönség esetében a támogatás általánosan elvárt jellemzői:

- a képzéseknek tartalmazniuk kell a folyamatos tutori és mentori támogatást, valamint a nyomon követhetőséget biztosító eLearning rendszert és a digitális tananyagot,

² <https://www.palyazat.gov.hu/doc/1637>

³ <https://www.hrportal.hu/c/4-8-milliardbol-kepeztek-27600-magyart-20080407.html>

⁴ A fennmaradó 5% a képzett költsége és személyes hozzájárulása.

- a támogatott képzések körébe beemelhetők olyan szakmai képzések online is teljesíthető elméleti és gyakorlati képzési elemei is, amelyek OKJ⁵ vizsgára készítenek fel, de a vizsgát, illetőleg a képzés jellegéből fakadóan online el nem végezhető gyakorlati képzési elemeket csak a veszélyhelyzet elmúltával lehet teljesíteni.
- Biztosítani kell a DiákHitel, illetve kamatmentes hitel elérhetőségét a felnőttképzésben is az igényekhez igazodva.

3.3. A hátrányos helyzetűek bevonása

A felnőttképzésbe való belépés, különösen a digitális felnőttképzésbe való belépés olyan feltételeket támaszt a munkavállalókkal szemben, amelyek leszűkítik a képzésbe potenciálisan belépők körét. Elsősorban éppen azok számára kellene biztosítani egy magasabb bér elérésének lehetőségét a képzésen keresztül, akik anyagi okok, vagy az élethosszig tartó tanulás alapkompenciáinak hiánya miatt a legkevésbé képesek csatlakozni. Az ő bevonásuk a szociális szempontokon túl gazdasági érdek is az egyre magasabb munkaerőpiaci hozzáadott értéket elváró munkahelyek miatt, amelyeken a GDP bővülés lehetősége elsősorban múlik.

A hátrányos helyzetűek számára a rászorultság mértékétől függően a képzéstámogatás mellett a képzésbe való belépés lehetőségét is elő kell segíteni:

- a képzési lehetőségek széleskörűvé tétele a hátrányos helyzetűeket is elérő csatornákon keresztül,
- a képzésbe való belépéshez szükséges tárgyi feltételek biztosításával,
- valamint már a képzésbe való belépést megelőző, a képzés kiválasztását és a belépést is támogató mentorálással.

⁵ Illetve az új felnőttképzési törvény szerint az OKJ helyébe lépő rendszer vizsgáira.

3.4. Tanuló Magyarország Program

Az előzőekben már tárgyalt alacsony felnőttképzési részvételi arány oka Magyarországon a már szintén említett érdektelenség. A KSH vonatkozó felmérése alapján az emberek azért nem vesznek részt felnőttképzésben, mert – szerintük – nincs rá szükségük.

Kiemelkedően fontos lenne gazdasági és társadalmi szempontból a Tanuló Magyarország célkitűzés és imázs megfogalmazása a nemzetközi versenyképesség megőrzése érdekében. Csak ahhoz, hogy az EU átlagát elérjük, meg kellene duplázni a felnőttképzésben való részvételi arányt, de a fejlettebb EU tagállamokhoz való felzárkózáshoz a jelenlegi felnőttképzési arány megnégyszerezésére lenne szükség.

Mindezek nélkül Magyarország fokozatosan elveszíti az alacsony bérköltségből és a viszonylagos képzettségéből fakadó előnyöket. A korábbi évtizedekben megszerzett tapasztalat ugyanis egyre gyorsabb ütemben avul el és a digitalizáció nyomán olyan mértékben átalakul, amely változást autodidakta módon nem lehet követni. Így a hazai munkaerő egyre inkább csak az alacsony hozzáadott értékű összeszerelésbe képes bekapcsolódni, amely már az utóbbi években kizárólag hatalmas mértékű közvetlen állami beruházási támogatásokkal tartható fenn.

A Tanuló Magyarország program céljai:

- meglévő állami és civil hálózatok bevonásával az **egész életen át tartó tanulás** (Life Long Learning) fontosságának hangsúlyozása, akár mozgalommá szélesítése,
- annak **társadalmi érzékenyítése**, hogy a munkaerőpiac jó eséllyel végérvényesen megváltozott, ezért mindenkinek fontolóra kell vennie, hogy milyen új szakmát és/vagy készségeket, képességeket sajátít el,
- a **digitális kompetencia** hatékony és tömeges fejlesztésére alkalmas programok a lakosság, a munkavállalók körében, hogy a digitális eszközök és platformok ismeretének hiánya ne képezze a képzésben való részvétel akadályát.

3.5. A képzések eredményessége és hatékonysága

A képzések, különösen a támogatott képzések esetében kiemelkedően fontos a képzések eredményességének és hatékonyságának biztosítása, amelyeket a következő megoldásokkal lehet biztosítani:

- Létre kell hozni egy önálló, hosszútávon fenntartható, folyamatosan karbantartható és fejleszthető munkaerőpiaci és képzési helyzetelemző, nyomon követő és előrejelző, illetve képzési, munkaerőpiaci, pályainformációs tájékoztató rendszert. A felhasználóbarát módon kialakított, transzparens működésű rendszert a lakosság, a vállalkozások, a képzők/fejlesztők és a döntéshozók számára is ismertté és hozzáférhetővé kell tenni annak érdekében, hogy segítse a képzésekben való részvételhez, illetve azok szervezéséhez, támogatásához kapcsolódó döntéseket.
- Meg kell határozni a képzések és a képzők munkaerőpiaci eredményességét és hatékonyságát jellemző indikátorokat. Ezeket egy általános nyomon

követő/pályakövető rendszer keretében folyamatosan mérni, az információs rendszerben nyilvánosságra hozni, a támogatásoknál figyelembe venni szükséges.

- Biztosítani kell a formális, nem formális képzésben és az informális tanulásban szerzett kompetenciák azonosításának, nyilvántartásának és figyelembe vételének lehetőségét (elismerés, validáció, előzetes tudás beszámítása, kompetenciakártya stb.). Kiemelten szükséges foglalkozni az ágazati szakképesítések elismerésével, a gazdaság által igényelt képzések támogathatóságának biztosításával, az engedélyezési eljárás mellőzhetőségének feltételeivel.
- Az állam felnőttképzésre fordítandó forrásainak felhasználásánál biztosítani kell az állam, a vállalkozások és az egyének megosztott felelősségét, az átlátható, kontrollálható működést. Meg kell vizsgálni az adókedvezményre jogosító, az egyén, más magánszemélyek, a vállalkozások és az állam befizetéseit akkumulálni tudó egyéni képzési számla bevezetésének, illetve a szakképzési hozzájárulás saját dolgozók képzésére való felhasználásának lehetőségét és feltételeit. A támogatások bármely formájánál biztosítani kell a támogatottak számára a képzések és a képző intézmények közötti választás valós lehetőségét.

3.6. Forrásigény

Az eleve alacsony magyar felnőttképzési részvételi arány, illetve a válsághelyzet nyomán kialakuló munkanélküliség miatt véleményünk szerint 250-500 ezer aktív korú ember képzésére, továbbképzésére és kompetencia-fejlesztésére lenne szükség. Ennek költsége – az esetleges bérkiegészítés/bérpótlást, illetve az adókedvezményeket is figyelembe véve – akár 500 milliárd forint is lehet. Ugyanakkor az összeg mintegy fele eleve hasonló céllal rendelkezésre áll a GINOP-os források között. A fennmaradó összeget a gazdaságvédelmi alap terhére lehetne biztosítani.

A konstrukcióknak 2020 májusától elérhetővé kellene válniuk annak érdekében, hogy még érdemi hatást fejthessenek ki.

4. További javaslatok

A fent megfogalmazott javaslatok mellett megfontolandónak tartjuk az alábbi javaslatokat is, amelyek hozzájárulhatnak a felnőttképzés sikerességének javításához:

- A munkaadók ösztönzése és a közös érdekelttség miatt a munkaadók képzési költségeit elszámolhatóvá kell tenni a szakképzési hozzájárulás terhére, az elszámolhatóság mértékénél figyelembe véve a képzett rászorultságát.
- Lépéseket kell tenni a képzési és munkaerőpiaci adatok minél szélesebb körű elérhetősége érdekében. Célszerű visszaállítani a felnőttképző intézmények nyilvántartását és a felnőttképzés korábbi, a jelenleginél tágabb definícióját. Egyszerűsíteni szükséges az adatbázisok elemzési, tájékoztatási célú anonimizált összekapcsolásának engedélyezését, és az érintettek hozzájárulása esetén lehetővé kell tenni a személyhez kötött összekapcsolást. Az adatgyűjtésnél, -tárolásnál és elemzésnél meg kell kezdeni a modern technikák alkalmazását.
- Az iskolai rendszerű képzésben a támogatott és korlátozottan támogatható szakképesítések megyei és évenkénti meghatározását (szakmaszerkezeti döntés) fel kell váltsa az országosan vagy helyileg hiányzó, fontos szakképesítések indításának kiemelt támogatása.

A munkáltatók, a munkavállalók és a képzők támogatására kiterjedő komplex rendszer is csak átmeneti megoldást jelent a válság következményeinek enyhítésére. Hosszabb távon a magyarországi felnőttképzési piac megújításához elengedhetetlennek tartjuk a Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájában (DOS) és a Digitális Munkaerő Programban (DMP) megfogalmazott, a Kormány által már elfogadott intézkedések gyors és hatékony végrehajtását.

IVSZ Oktatási és Digitális Munkaerő Munkacsoport